

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 .
Pe 1 lună . 2 .

Nr. de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Transacția încheiată.

(*) Sâmbătă la amezi cele două guverne s'ar fi despărțit aproape convinse, că transacția economică între Austria și Ungaria nu se poate încheia. Se înțelege, din cauza lui Kossuth, care nu vrea să lase din 48, ci ține morțiș la independența economică, al cărei prim pas ar fi *banca națională maghiară*!... Dacă nu s'a putut armată națională maghiară, cel puțin bancă națională să fie. Că a forța asta, în împrejurările actuale, ar însemna ruina finanțelor maghiare, un faliment colosal, care ar zgudui din temelii statul ungar, cum au arătat în „Pester Lloyd” din săptămâna trecută cele dintâi capacități financiare ale țării, și cum știe Wekerle, cea mai mare capacitate financiară a Ungariei, asta lui Kossuth nu i impune. Nici lui Justh, ci amândoi au declarat: pe ei să nici nu încerce nimeni a-i convinge! Ei ani de zile, toată viața lor, au propagat desfacerea de Austria. E chestie de morală publică, e o înaltă datorie națională să caute acum a realiza credința partidului! Ce are a face părerile capacităților financiare și comerciale ale țării, dător de ton trebuie să fie ce zic alegătorii dela Czegléd și cei dela Măcău, căciăștia le-au dat mandatul,ăștia cultivă grâul, ceapa și ardeiul...

Că afară de economiștii improvizați de prin redacțiile 48-iste, lihniții cari așteaptă lefuri și subvenții grase dela banca națională maghiară, — încolo nimeni nu pornește războiu pentru un lucru care se știe că nu se poate realiza, o știe și Kossuth, asta nu desconcentrează pe kossuthiști. Ei trebuie să se țină de ceace au făgăduit alegătorilor...

Așa s'a scos adică svonul. Noi însă așa credem, că transacția eră să se încheie și dacă Sâmbătă după amezi cele două guverne nu mai tratau, ca până seara la opt ore s'ajungă, în fine, la înțelegere. Soartea transacției a fost decisă când Kossuth a primit să fie ministru. Și anume în senz 67-ist, iar nu în înțeles 48-ist... Nu s'a schimbat adică M. Sa, acum la bătrânețe, ci s'au dat după păr cei cari în memorabila audiență din Septembrie 1905 nu știau pe unde să iasă din Burg...

Toată pretinsa hărțuală dintre austriaci și kossuthiști nu este decât o apucătură, o mascare. Să poată zice, în cele din urmă: Am luptat din răzputeri, dar în fața forței majore n'am mai putut răzbi, nu puteam să provocăm criză cu urmări incalculabile!...

»Bugris«-ii dela Măcău, »civii« dela Kecskemét, Dobrițin, Seghedin și alte centre de maghiari harnici cultivatori de ardei, o să vadă astfel, că șefii n'au tradat steagul, dar că fiind încă tot »Neamțul mai tare, n'au avut încotro, s'au învoit... Dar nu așa, fără compensație, ci te miri ce ciucuri frumoși

vor căpăta honvezii ori jandarmii... Peste două săptămâni se va ști totul, până atunci membrii celor două guverne și-au dat cuvântul de onoare să nu spună nimic despre condițiile în cari s'a încheiat transacția...

Așa se scrie în comunicatul oficios apărut în ziarlele de ieri...

Atâta — crede Kossuth — e destul pentru ca până și cel mai strechiat Nagy György să-și vină în fire și să înțeleagă »baratom«, că »máskép« nu se poate... Dacă se spunea acum, pe când se deschide dieta, că transacția e tot ca pe vremea »trădătorilor«, Doamne ferește, s'ar fi găsit un Hentaler ori alt Olay bácsi, care să facă gură, că așa și pe dincolo, asta nu merge, asta-i curată tradare...

Până atunci însă ei se vor domoli și noi vom avea prilejul să dovedim, peste două săptămâni, că întocmai cum 48-iști s'au împăcat cu gândul să aibă armată națională la Sfântul Așteaptă, așa au desarmat și în lupta pentru banca națională maghiară... Se înțelege, din program nu vor șterge acest punct. Ideia va rămâne, sfântă și mare, dar una e ideia și alta e să fii la putere. De dragul ideii nici Kossuth, nici Justh nu-s așa de proști să descindă din Olimpul unde și ei se vor fi mirat cum au ajuns... Au învățat și ei atâta minte!

6 Octombrie s'a serbat ieri cu mare pompă în Arad. Public imens și delegațiuni din toate părțile Ungariei, au dus cununi la statuia celor 13 generali executați la 1849 și s'a făcut pelerinagi la locul execuției.

Nota serbării a dat o deputatul dr. Nagy György, secuiul care a scris în »Fügetlenség« o poezie, întrebând: cât mai stau ungarii fără să-și răsbune asupra »asasinilor« celor 13?

Adevărat, ar trebui să grăbească, pentru că azi mâne nu o să mai afle în viață pe nimeni dintre ceice au contribuit la executarea celor 13...

Numitul deputat îndeamnă pe unguri să nu uite niciodată, »căci e nemernic copilul care sărută mâna asasinilor părinților săi« și spune că deși acum cerul e noros, trist, poate să vină iarăși vremuri »să fim și noi martiri«!

Mai știți?!

Guvernul și demonstrația socialistă. Boda Dezső, căpitanul poliției din Budapesta, n'a permis retragerea socialiștilor înaintea parlamentului, pretextând că se împiedecă astfel venirea deputaților la dietă.

Socialiștii au apelat la ministrul de interne, care însă desigur va aproba măsura luată de Boda, subalternul său, cu înștiința și aprobarea sa. Zădarnic se provoacă socialiștii la precedentul din 15 Septembrie 1905, când n'a fost împedecat nici un deputat să pătrundă la dietă, măcar că atunci poliția nu eră la dispoziția partidelor din dietă, ca azi.

Socialiștii tot vor demonstra.

Se pot naște complicații și tulburări grave.

Deschiderea parlamentului.

In preajma deschiderii parlamentului, presa maghiară se ocupă tot mai intensiv de atitudinea croaților și naționalităților. Ori cât majoritatea maghiară este — unanimitate, grupul croat și al naționalităților pot s'o țină pe loc. De aceea s'a vorbit și de revizuirea actualului regulament al Camerii. Să se dea adică prezidentului puțința de-a scoate din dietă pe »renitenți«, iar nu să fie silită coaliția a pune în mișcare pe Nagy György, Somogyi și alți deputați, cari și-au greșit cariera când nu s'au făcut măcelari ori jandarmi.

D'odată cu deschiderea dietei, se înțelege, a devenit actuală și chestia pe care așa se vede, comisia de imunitate vrea s'o înmormânteze: chestia Vaida. Ziarele maghiare ele înșile au adus chestia în discuție. Unele au și spus-o, fără înconjur: dieta nu trebuie să rabde rușinea ca Vaida să mai calce p'acolo!

S'o vedem și pe asta, să-l mai scoată odată pe dl Vaida din parlament. Noi așa credem adică, Joi dl Vaida își va face intrarea, își va ocupa locul pe care-l are în virtutea puterii suverane a poporului. Și la primul prilej va lua cuvântul, fără esitare și frică. Pentru că după cum e clar, ca lumina soarelui, că nimeni n'are dreptul să ridice cercului Ighiului dreptul de a se reprezenta în parlament, tot așa, nu poate să existe considerant, nici de tactică generală, nici personal, pentru consfințirea unei mișelii cași cea comisă la 7 Iunie împotriva dlui deputat Vaida.

D-sa va merge deci la dietă.

O să-l dea afară iară, — se poate.

După cum însă întâia mișelie comisă asupra d-sale a prețuit pentru cauza națională cât o lungă și bine condusă campanie, tot așa, repetarea infamiei nu dlui Vaida nici cauzei naționalităților are să-i facă rău, ci autorilor, morali și materiali, ai ticăloșiei care și în prima ediție i-a blamat înaintea lumii culte, iar printre români a contribuit și la o mai înălțătoare solidaritate.

Ori cât îi știm de nerușinați și sălbatici, nu credem însă ca bătăușii partidului kossuthist să încerce și a doua-oară a provoca în parlament scene, cari în cele din urmă pe ei i-ar mătura... In mijlocul Europei, nu mai e posibil un parlament, în care forța brachială să decidă... Ori câte păcate are, dar, în cele din urmă, dieta ungară nu poate fi circ cu reprezentațiuni acrobatiche!

Iar decumva guvernul ar pune la cale ori ar tolera iarăși o ostfel de rușine, sie-și își va face rău. De numele așa zisului guvern național se va lega astfel nu numai reacționarismul cel mai medieval, ci și intoleranța cea mai selbatică, potrivită nu în state cu parlament, ci în fundul Aziei.

Moment nou în luptă.

Sâmbătă tribunalul regesc din Deva a produs un moment nou în lupta națională a românilor. Pentru că la un examen de școală primară, într-un sat aproape de Orăștie, d-nele Vlad, soția și Ana Boldea, mama deputatului, au îndemnat pe copii să cultive cât mai intensiv limba maternă, arătând că în primul loc de asta avem nevoie, iar nu de cea ungurească, vigilenta procuratură a pornit cercetare contra d-ilor și Sâmbătă senatul de punere sub acuză al tribunalului dela Deva, cu toată apărarea distinsului avocat dr. Iustin Pop, le-a pus sub acuză.

S'a făcut apel, contra punerii sub acuză la Tabla regească din Cluj. Cine a urmărit însă cu atențiune deciziile și verdictele aduse la aceste înalte foruri, se va fi convins, că nici acestor juri nu li-se poate imputa lipsa de patriotism ori că ar fi indulgenți față cu »agitatorii«. Tabla dela Oradea, văzurăm, dete temniță preotului Nicorescu din Curtici, deși tribunalul din Arad îl achitase; tot așa, Tabla din Timișoara a osândit pe coriștii cari au cântat la ziua onomastică a dlui protopop Ghidiu din Caransebeș.

Se poate lua deci aproape sigur, că și d-na Vlad va avea onoarea să compară înaintea barei judecătorilor și astfel d sa va deschide seria martirelor.

Căci așa se vede, procurorii au poruncă să urmărească și femeile noastre, iar odată porunca dată, cine se mai îndoiește de rezultat?!

Un moment nou în luptă, care n'are să descurajeze însă pe nimeni.

Discursul regelui Carol.

— Dela sărbările din Galați. —

Am dat deja amănunte despre marile serbări dela Galați, aranjate Mercuri.

»Monitorul oficial« aduce acum în întregime vorbirea Majestății Sale Regelui Carol, precum și a ministrului de războiu, generalul Averescu.

Le dăm în ordinea cum au fost rostite.

Iată vorbirea dlui general Averescu:

Majestate,

Solemnitatea de astăzi este încă unul din acele mărețe și numeroase momente cari, ca niște puncte strălucitoare, semnează calea propășirii noastre sub glorioasa și rodnică Domnie a Ma-

jestății voastre și cari vor rămâne înscrise cu litere în veci neperitoare pe paginile istoriei regenerării și dezvoltării militare a României moderne.

Marina noastră militară se îmbogățește cu 4 vase puternice, de tipul cel mai perfecționat, răspunzând în totul recerințelor tacticei navale de azi, și cu 8 vase mici, de o vioiciune neîntrecută.

Cu acest nou spor, dacă nu putem spune că puterea noastră navală a ajuns la desăvârșita ei dezvoltare, nu mai puțin mijloacele de cari dispunem pe Dunăre ating un așa nivel încât putem cu deplină liniște privi în față cu încredere orice eventualitate.

O scurtă aruncătură de ochi înapoi poate face să reiasă și mai mult cât suntem de îndrituiți de a fi nu numai mulțumiți, dar chiar mândri de punctul ce am putut să atingem.

Primul vas de război de care a dispus țara după unirea Principatelor a fost »România«, botezat la Giurgiu în ziua de 2 August 1864.

Acest bastiment, provenit din transformarea unui vechi remoncher, purtă numele de vas de război mai mult numai pentru că eră armat cu două tunuri și pentru că aveă un echipaj militar de 32 oameni; în realitate însă eră departe, chiar pe acele timpuri, de a corespunde titlului său.

Aceiaș lucru se poate spune și de iachetul »Ștefan-cel-Mare«, cu care a fost înzestrată flotila în anul 1867.

Adevăratul punct de plecare, adevăratul sâmbure din care s'a dezvoltat marina noastră militară, încet dar constant, trebuie considerată canoiera »Fulgerul«, botezată în 1874, la Giurgiu de Majestatea Voastră, și împrejurul căreia s'au grupat vasele »România« și »Ștefan-cel-Mare«.

La 11 Octombrie 1875 acest mic mănunchiu, acest mănunchi de flotilă, pentru prima oară se formează în unitate tactică navală în o mică divizie și părăsește Galațul pentru a merge să execute tragera de artilerie la Mare.

La ducere, »Fulgerul«, cu înțelea lui de 8 mile, poartă falnic pavilionul de război al României în porturile Constanța, Sulina și Tulcea, iar la întoarcere, după executarea tragerii la Oceacof, întreaga diviziune se abate pela Tulcea, unde a fost primită de autoritățile imperiale otomane după toate regulile de politeță internațională obicinuite în asemenea împrejurări.

Pentru condițiunile politice în cari ne găseam în acea vreme, în acest fapt simplu și natural în sine aveă o importanță din celea mai mari. El făcea parte din acele acte mărețe, cari, sub înțeleapta călăuzire a Majestății Voastre mării noastre bărbați de Stat îndrumau, cu un patriotism mai presus de orice recunoștință și de orice laudă, țara spre neatârarea ei politică.

În timpul războiului Independenței, dacă materialul flotei nu i a permis o acțiune pe apă, personalul său i a schimbat a putut fi întrebuințat la bateriile zise de coastă, ridicate la Calafat.

Din aceste baterii a pornit prima detunătură prin care Domnitorul României anunță redeschiderea noastră militară și neatârarea noastră politică.

În urma războiului flotila a fost sporită în 1880 cu canoiera »Grivița« și nu târziu apoi cu bricul »Mircea« și 5 șalupe cu aburi pentru poliția pe Dunăre.

În timpul războiului dintre Bulgaria și Serbia, flotila noastră având a exercita această poliție pe Dunăre, în condițiuni mult mai grele ca cele obișnuite, s'a putut constata că mijloacele de cari dispunea erau cu desăvârșire neîndestulătoare pentru o acțiune serioasă militară.

S'a votat, de aceea, chiar în acelaș an, 1885, legea de organizare a flotei, cu care s'a stabilit că ea trebuie organizată astfel încât să poată coopera cu armata de uscat și să poată exercita poliția în porturile și domeniile fluviale și maritime.

Primul pas în sensul sporirii mijloacelor noastre pe Mare a fost făcut înzestrându-se flotila, în 1888, cu crucișătorul »Elisabeta« și torpiloarele: »Smeul«, »Sborul« și »Năluca«; iar pe Dunăre cu 3 canoiere: »Bistrițana«, »Oltul« și »Siretul« la cari în 1894 s'au mai adăugat 4 șalupe torpiloare și vaporășul »Prutul«.

Deși numărul total al vaselor era încă foarte restrâns, totuși prin aceste sporuri devenise destul de însemnat pentru a mai putea rămâne grupat în o singură unitate.

De aceea, în 1896, prin înalt decret s'au despărțit bastimentele de Mare de cele fluviale, creându-se o diviziune de Mare compusă din Elisabeta, Mircea, Grivița și torpiloarele, și una de Dunăre, compusă din restul vaselor flotei.

În amândouă diviziunile eră mult de făcut pentru a le aduce la nivelul propus prin legea din 1885, dar aceasta o chestiune de timp și mai cu seamă de mijloace, cari din nenorocire tocmai în acea epocă au lipsit.

Astfel, în 1898, s'a pus la dispoziția ministrului de războiu 4 milioane pentru materialul marinei militare; dar și această sumă destul de mică, din cauza crizei survenite, în 1900, a trebuit să primescă o altă destinațiune.

De abia anul trecut, în 1906, finanțele țării au permis a se destina marinei 12 milioane, cu cari s'au putut comanda vasele la al căror botez asistăm astăzi.

Cu aceste vase, repet, dacă nu putem spune că am atins dezvoltarea dorită de leguitorul din

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

„Convorbiri de Luni“.

— Codrul. —

Seară de toamnă în Bucegi.

Codrul sună ca o apă care vine mare și jalea lui răsește până la vatra caldă a căminului, unde ne petrecem vremea ca în parabolele biblice, în patriarhală iubire, cu cetirea cărților frumoase și cu povești de foc.

Frunze spulberate bat la geam ca degetele uscate ale morții.

Infrișoșăți ca de-o poveste sombră, copiii adorm. Mama lor lucrând, îi veghiază. Zăna Domiduca e cu noi.

Ca o mare, plânge codrul.

Ramurile se frământă desnădăjduite ca niște brațe ale durerii. Frunzele pică. Cântăreții i au plecat departe în palmierii Libiei. Cerbii stau ciopor în lună și dinaintea izvorului singuratic unde s'adapă speriați de freamăt, boabe de mărgăritar le pică din gură.

Ghemuit în jilt cu cartea pe genunchi, chiem gândurilor mele calul nesdravăn cu aripi și în mantia de foc a basmelor, sbor ca rânduneaua peste vărfuri, trec prin luminșuri d'asupra apelor

sticloase și pătrund în rumeniții codrii... departe, departe, unde cerbii se rănesc de moarte pentru ochii dulci ai căprioarelor.

Stăpâne codru!

Când brațele tale ne împresoară, durerea adoarme, lumea se nvalue în pânza uitării și iarăși ne simțim copiii viselor de odinioară.

Dulci minuni se desprind atunci din taina lăuntruului tău. Vremile se întorc din cale, comorile basmelor se deschid, palatele de sticlă răsar din spuma lacurilor, punți de aur se încovoie peste apele de foc, pânze de flori se întind pe țărături fermecate, cele douăsprezece fete de împărat, dăntuesc în rochii de crin la umbra arborilor regești.

Depart, plânge în tulnic Pinteia Nesdravănu.

Și iată Cenușotca în conduri de aur, dusă în car de flori la balul Împăratului și Simziana cea frumoasă, torcând fire de dor în cornul lunei.

Vin Feții călăreți pe cai hrăniți cu pără și în vestminte descântate sburam în iztacul Domnițelor furate de dragoni. La poduri să fim smeii. Paloșele fulgeră năprasnic. Noi îi biruim și pornim departe, departe... peste nouă mări și nouă țări în tarâmul Gorgoniei scofalcite, cu ochelari de foc pe dunga nasului și cu caer descântat în furca de aur.

Cine n'are cultul vostru, arbori frumoși!

Păgânii vă ridicau temple de închinare și multe neamuri vă adoară încă.

Cei vechi vă legau de cultul zeilor și dedeau stejarul lui Ios, laurul superb și palmierul lui Phoebus Apollon, măslinul pașnicei Minerva, mirtul parfumat Venerei frumoase, plopul lui Ercole, ciprii lui Pluton, vița lui Bachus și cedrii Eumenidelor sacre.

Sub ramurile voastre se înălțau altare de ofrandă.

Druzii consacră stejarul și neamul britanic îl luă ca simbol al flotei lor.

Pope, bardul Albionului scriea sub un fag. Ferdinand de Aragon și Isabela de Castilia jurară sfințirea legilor biscaiene pe frunzele unui stejar din Quernica.

În secolul al XVI-lea elvețienii țineau o curte de justiție sub ramurile unui tei, plantat în ziua bătăliei dela Morat.

Bonaparte, în surghiun, cerea să fie îngropat sub ramurile Geranionului la sfânta Elena, iar leul Moldovei frumoase Ștefan cel Mare și-a oțelit inima copilăriei sub stejarul din Borzești.

Cel mai dulce poet al lumii iubia salcia. Eminescu cântă teiul consacrat Venerei păgâne, iar Crist în seara vânzării se retrase sub măslinii Ghetsimaniei.

O brazi frumoși ai stâncilor cu vulturi, ulmi

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală HORGONY recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară HORGONY după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală HORGONY nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacii. La târguială să se ceară lămurit apa amară naturală HORGONY.

Proprietar: Loser János, Budapest.

1885, nu mai puțin, parte din marina noastră se găsește în așa condițiuni ca să poată corespunde pe deplin menirii sale.

Satisfacțiunea noastră trebuie să fie cu atât mai mare, cu cât am ajuns la o stare de lucruri mulțumitoare, pornind relativ de puțin timp și pot zice aproape dela nimic. În adevăr, pe când în 1866 flotila noastră dispunea numai de un vas, zis de războiu, armat cu două tunuri și 8 șalupe cu pânză, cu un personal compus din 13 ofițeri și 370 de oameni, azi, după 41 ani, ea dispune de 45 vase cu 129 tunuri, având un personal de 117 ofițeri și 1159 oameni.

Față cu acest rezultat, dacă, făcându-mă ecoul sentimentelor nu numai ale marinei militare, nu numai ale armatei, ci a tot ce simte românește, dela un cap la celalalt al țării ar trebui să aduc tribut de recunoștință acelor patrioți cărora datorim progresul realizat, apoi, desigur că trebuie să înalț mai întâiu privirea în spre Majestatea Voastră, care, îmbrățișind neconținut cu mintea toate interesele scumpei noastre patrii, a știut să ne călăuzească cu mâna sigură pe calea propășirii, pentruca întărindu-ne și dezvoltându-ne tot mereu să ne ridicăm neconținut spre idealele noastre naționale.

Nu cred că bravii noștri marinari vor putea să-și arate mai bine recunoștința către Majestatea Voastră și către țară, pentru solicitudinea ce li-se arată, decât lucrând în timp de pace cu atâta râvnă și foc sacru, în cât dacă într-o zi bastimentele încredințate lor vor fi chemate să și îndeplinească misiunea pentru care sunt menite, să corespundă în totul așteptărilor patriotice ale Augustului lor Naș.

Iar noi, cei cari avem nemărginita cinste și fericire să asistăm la această pe atât de frumoasă pe cât de însemnată solemnitate, mândrii și recunoscători în același timp de ceea ce s'a făcut și plini de încredere în viitor, unim cu toții glasul de a striga cu adânc devotament și spre fericirea României:

Trăiască Majestatea Sa Regele!
Trăiască Majestatea Sa Regina!
Trăiască Altețele Lor Regale Principii Moștenitori!
Trăiască Augusta Familie Regală!

La acest discurs Majestatea Regele a răspuns: »Ascultând cu viu interes darea de seamă a dvoastră, care îmbrățișează aproape o jumătate de veac, privesc cu un simțământ de mândrie acest lung șir de ani, în care tânăra noastră marină s'a dezvoltat într'un mod așa de îmbucurător. Numai prin războiul Neatârării, care ne-a făcut stăpâni pe gurile Dunării și ne-a deschis

cu grațioase cununi de foi, tei ai dragostei, meșteacani regești cu trunchiuri argintate, fagi trufași îmbelșugați de frunze, salcâmi tămâiați, plopi ce tremurați în durerea de a nu fi putut să dați sălaș în umbra vă Familiei sfinte când fugia de sabia lui Irod spre oazele Egiptului, salcii pioase, stejari ai odei cu culburi de mătăasă și împletiiți cu ghirolde de viță pe cari se prind amoroșii idilelor, măslini ai Odiseei, lauri simbolici cari încununăți cu frunzele voastre frunțile cuceritoare, palmi ce adumbriți suspinul leilor trufași, mirți cu floarea ca zăpada, zodiai dulci ca gura Andaluzelor, cedrii ce ați văzut în lună goliciunea fetelor galileene... o voi arbori dulci, ce plini sunteți de melodie și de taine.

Stăpâne codru! Numai ție ți-a fost dată fericirea întineririi. Primăvara tu îmbraci haina tinereții cerești. Tu ești altarul ofrandelor de cântări pe cari natura le aduce lui Dumnezeu în axionele sublimelor priveghitori. Tu ești numai mireasmă, numai iubire, numai cântec.

Lumea basmelor e în tine.

Sub ramurile tale ne place să iubim și lăuntru tău ne îmbie la visuri cerești. Numai în tine spiritul nostru găsește puterea de a pătrunde aceea ce mâna cerească a desvăluit ochilor noștri.

Sufletele celor mai mari estatici au căutat lăuntru tău... Isus a predicat sub palmieri.

Tu ești așa de plin de melodie spune un cântăreț britanic, că orice sentiment al răului se pierde sub podoaba brațelor tale.

Toamna te despoi, arunci hlamida aurită, ne iai gândurile și ne lași cu lacrimile.

Marea, puterea noastră navală a putut lua o ființă serioasă. Prin urmare, avem datoria ca să o întărim și să o înmulțim treptat, spre a putea împlini înalta noastră misiune pe acest falnic fluviu.

Salut, dar, cu bucurie, sporirea marinei noastre prin noi vase botezate cu numele acelor bărbați de stat cu cari am făurit Statul român și al acelor ostași cari și-au jertfit viața pentru Patrie.

Domnia Mea este așa de strâns legată cu aceste nume, scumpe inimei mele, încât ele trebuie să fie întipărite în mintea tuturor și veșnic păstrate ca o pildă înălțătoare pentru generațiile viitoare.

Sunt cu deosebire mulțumit că aceste frumoase vase au fost montate la Galați, în acest port însemnat, căruia îi doresc să se ridice din an în an mai mult. Avântul comerțului țării a luat proporțiuni așa de mari, în cât toate porturile noastre pot participa cu folos la export ca și la import. Pentru acest sfârșit, însă, ele trebuie să fie înzestrate cu toate mijloacele moderne, spre a grăbi și a înlesni multiplele manipulații.

Mulțumind pentru simțimântele credincioase ce Ne exprimați și pentru dovezile de dragoste arătate Nouă cu atâta căldură de întregul oraș, urez din suflet ca tânăra noastră marină să fie vrednică de înalta situație pe care România a dobândit-o nu numai în Orient, ci și în lumea întreagă prin politica sa leală și cumpănită.

Lupta în comitate.

Alegerea de membrii în congregațiunea comitatului Sălagiu este pusă pe ziua de 24 Octomvrie. Este timpul suprem deci ca bărbații noștri conducători să facă pașii trebuincioși ca să se poată alege cât mai mulți români.

Dela frați.

Gimnaziul din Câmpulung. (Bucovina). În puține zile se va deschide clasa primă la gimnaziul din Câmpulung. Apelăm și de astădată către toți cărturarii noștri să lucreze din răsuputeri pentru progresul acestei școli, îndemnând pe toți poporeni să și înscrie de vreme copiii la școală.

Ca conducător al acestui gimnaziu a fost numit dl Dr. Verenca, fost profesor la școala reală din Cernăuț, dela care așteptăm, că își va da silința să facă din acest institut un centru puternic de cultură adevărat românească (> Ap. Naț.).

Iarna umpli pământul de alarmă și în haină de argint parcă ai sta să sărbătorești un crai de nord.

Dulce codru!

Tu ai ascultat odinioară cornul lui Orlando și alăuta trubadurilor medievale. Sub bolțile tale treceau la vânătoare sprintenii arcași ai crailor, alungând spre nouri șoimii înlănțuiți de oblăncul șelei. În Calidon tu ai văzut pe Meleagru vânătorul regesc și în desisul tău sfântul Hubert văzu cerbul cu crucea între coarne.

La tine vin păstorii să-și caute nimfele și să vorbească cu stelele. Căprioara cerească nutrește în poenile tale pruncul Genovevei de Brabant. Tu ai fost podoaba idilelor antice și iubirea tinereții noastre la tine vine să sălășluiască.

Iacob Ruysdael, te-a consacrat pe pânză, iar Beethoven și Mendelsohn, Veber și Rossini, Haydn și Meyerbeer au destăinuit lumii melodia ta divină.

Pentru tine cântă păsărelele, ție-ți ard miresmele podoabele de flori, ție-ți sună cornul din balade, în adâncul tău se înalță parfumul celor mai dulci rugăciuni, pentru tine își instrua poezia lutul magic.

Tu ai purtat ecoul buciului nostru și jalea fiuerului păstoresc. Tu ne-ai ocrotit haiducii. La vatra ta s'a ascuțit oțelul paloșelor strămoșești, din brațul tău ne-am făurit buzduganele mântuitoare, la șoapta frunzei tale inima noastră a tors firul de alean al plângătoarei doine.

Dulce muză!

Sinaia.

Gh. D. Murgu.

Deputatul Vasile Goldiș între alegători.

Raportul despre dările de seamă ale deputatului Vasile Goldiș în comunele Lupești și Pârnești, făcute Duminecă în 16/29 Sept. a. c., ni-a sosit din greșeli tehnice numai pe la sfârșitul săptămânei trecute. Astfel am preferat a publica acel raport acum deodată cu raportul despre dările de seamă din comunele Roșia, Corbești și Petriș.

Duminecă în 16/29 Septemvrie a. c. deputatul Goldiș a plecat din Arad cu trenul de dimineață în societatea avocatului dr. Iustin Marșieu. La Soborșin a fost așteptat de învățătorul Protasie Givuvulescu și dl Tobias, funcționar la institutul »Albina« din Sibiu, care își petrece concediul în acest ținut. Cu trăsura pusă la dispozițiune cu multă afabilitate din partea marelui anteprenor Seidner, deputatul Vasile Goldiș și societatea, care-l însoția a sosit punctual la 11 ore în comuna Pârnești, unde a aflat întreg poporul adunat în curtea bisericii românești în frunte cu veteranul preot Partenie Turcu și cu vrednicul jude comunal, un român verde, care se simte mândru a fi în comuna sa purtătorul de steag al partidului nostru naționalist. Afară de alegători s'au adunat acolo tot satul, femei, feciori și fete, cari cu toții cu cea mai mare atențiune au ascultat cuvântarea deputatului Vasile Goldiș, care mai mult de 1 oră li-a vorbit despre starea politică a țării, despre purtarea deputaților naționaliști în dietă și despre calea, pe care trebuie să apuce întreg poporul român, dacă vrea să ajungă odată și pentru el răsărirea soarelui dreptății.

Indeosebi a inzistat deputatul asupra trebuinței de a elupta *volul obștesc*, sufragiul universal, cu ajutorul căruia se vor putea câștiga apoi toate drepturile pentru ușurarea sorții poporului.

Trebuie să remarcăm, că deputatul Vasile Goldiș în cuvântările sale către popor are darul a se cobori cu desăvârșire la nivelul intelectual al ascultătorilor săi. Nu folosește nici un cuvânt, pe care ascultătorii săi nu l-ar înțelege, ba prin contactul său neconținut cu poporul, și-a însușit dialectul propriu al fiecărui sat și astfel se explică faptul, că întreg publicul ceasuri întregi îl ascultă cu cea mai încordată atențiune, iar observările, exclamările și intreruperile spontanee ale celor mai simpli țărani dădeau dovadă despre aceea, că nu numai cuvintele deputatului sunt înțelese, ci sătenii au pătruns pe deplin și fondul, ideile, gândurile cuprinse în cuvinte. Căci deputatul Vasile Goldiș și în expunerea celor mai diferite chestiuni politice este atât de lapidar, atât de instructiv, încât alegătorii săi îl înțeleg perfect, despre ce însuș deputatul caută mereu a se convinge prin întrebări proprii-puse din partea sa publicului său ascultător.

Am ținut să notăm acestea, nu pentruca să laudăm felul deputatului Vasile Goldiș de a se adresa către popor, ci pentru de a insista asupra convingerii noastre, că toți aceia, cari vreau să convingă și să miște poporul, *astfel* trebuie să procedă.

Dupăce deputatul Vasile Goldiș și a terminat darea de seamă, a vorbit cu căldura proprie avocatului dr. Iustin Marșieu din Arad, dând poporului învățături, cum trebuie să procedă la acțiunile vieții constituționale, ca să poată îndreptă relele cele multe, de cari suferă.

Dela Pârnești societatea întregă a trecut dealul la Lupești, o comună mare, răsfirată pe o vale romantică, încungiuată din toate părțile de dealuri acoperite cu păduri și pomăt. Sus în vârful dealului, care desparte aceste două comune gemene, stă pază satelor crucea de gorun, sămn credinței românești. Aci la cruce se adunase o parte a satului, ca să întâmpine pe iubitul deputat. După o scurtă alocuțiune de mulțumită pentru frumoasa primire deputatul urmat de alegători coboră dealul între cântecele românești ale feciorilor conduși de învățătorul Constantin Trif.

În curtea caselor părintelui Partenie Turcu erau adunați toți alegătorii din sat și deputatul după puțină odihnă eșind în mijlocul lor și-a ținut darea de seamă *cuvântând poporului peste 1 oră și jumătate*. Între ascultători erau și preoții Ioachim Turcu din Vărădia și George Lupuț din Soroșag, precum și bravul român Tânase Naie din Vărădia, care prin toate satele vecine a fost de față la dările de seamă ale deputatului Goldiș.

Cuvântarea deputatului a fost ascultată și aici cu cea mai mare atențiune și mulțimea adeseori izbucnia în puternice aclamațiuni la adresa iubi-

tului deputat Vasile Goldiș, când acesta în colorii atât de vii zugrăvii nedreptățile legilor, cari stăpânesc acum țara, și trebuința arzătoare de a schimba cât mai curând acestea legi nedrepte.

La sfârșitul vorbirii sale deputatul a îndemnat pe alegători, ca la alegerile pentru comitat, cari vor avea loc în luna Octombrie, să țină toți ca fierul la lista naționalistă.

După deputat a vorbit și aici cu mult elan avocatul dr. Iustin Marșieu arătând poporului, că soarta tristă, în care se află, nu prin aceea se va schimba, dacă nu se va supune acestor legi ori va cere cu puterea să se opună lor, ci numai prin aceea, dacă se vor schimba legile cele rele și în locul lor se vor face legi bune, nu numai în casa țării, ci și în casa comitatului. Așa dară nizuința de căpetenie a alegătorilor, cari vreau îndreptarea sorții lor, este să aleagă atât pentru dietă, cât și pentru comitat oameni, cari nu sunt slugile stăpânirii, ci sunt și vreau să fie slujitori pentru binele poporului.

Terminând dl. avocat cu vorbirea sa, par'că involuntar, mulțimea începu să cânte: »Hai să dăm mână cu mână, cei cu inimă română«.

Intr'acestea s'a așternut masa în casele ospitaliere ale părintelui Partenie Turcu și ni s'a servit un prânz splendid sub conducerea dnei preotese Ana Ioachim Turcu din Vărădia, nora bătrânului gazdă. La masă au luat parte deputatul Vasile Goldiș, avocatul dr. Iustin Marșieu din Arad, preoții Partenie Turcu (Lupești), Ioachim Turcu (Vărădia), George Lupuș (Soroșag), N. Tobias (Sibiu), învățătorii Profasie Givulescu (Soborșin), Remus Perin (Pârnești) și Constantin Trif (Lupești). La friptură deputatul a închinat în sănătatea veteranului preot Partenie Turcu, care în cărcă cu 70 de ani administrează și astăzi 2 parohii și la alegerile din urmă a dat dovadă, că în trupul său bătrân sălășluște sufletul tineresc, căci din oile păstorite de dânsul lupul numai puține a putut răpi, iar din Bârnești nici un singur vot n'a avut contrarul.

Bătrânul s'a încălzit și a început să ne povestească din vremurile de mult apuse, despre alegerile dietale din anii 60. Atât de bine se simțea societatea în casa veteranului preot, că numai cu greu s'a putut hotărî a se smulge din sinul seninelor amintiri ale vremilor trecute. Pe orele 4 d. a. era însă plănuită o consfătuire la Soborșin cu fruntașii din comunele învecinate și astfel deputatul a părăsit comuna Lupești și însoțit de mulțimea alegătorilor, întorcându-se peste deal la Pârnești, de aici a plecat cu trezina la Soborșin, unde îl așteptau deja fruntașii din comunele Troaș, Temeșești, Vinești, Halaliș și Cuiăș. Era deja seara târziu, când conferința ținută în obiectul alegerilor apropiate dela comitat s'a terminat și deputatul Vasile Goldiș s'a întors la Arad.

Peste o săptămână apoi, adică acum Duminică trecută în 23 Septembrie (6 Octombrie) a. c. deputatul Vasile Goldiș și-a continuat turneul său între alegători, ținându-și darea de samă în comunele Roșia, Corbești și Petriș.

Sosind cu trenul de dimineața dela Arad, la gara Iteu deputatul a fost așteptat de alegătorii din Petriș, cari în mai multe trăsuri în frunte cu judele comunal Ștefan Chinezu i-au ieșit înainte spre întâmpinare. Cu toate că în Petriș darea de samă era anunțată numai pe după amiază la orele 4, totuși un mare număr de public i-au ieșit deputatului în cale la intrarea în comună, unde era ridicat în onoarea deputatului și un frumos arc de triumf din crengi verzi de brad. Dealungul drumului prin comună deputatul a fost însoțit de aclamările entuziaste ale locuitorilor.

Fiind însă timpul înaintat, deputatul nu s'a oprit acum în Petriș, ci și-a continuat calea de-a dreptul la Roșia, spre răsărit cea mai îndepărtată comună în comitatul Aradului, la marginea comitatului Hunedorii.

De când e lumea n'a mai fost deputat dietal în comuna Roșia și astfel cu dor nemărginit a fost așteptat de satul întreg primul deputat naționalist al cercului Radna dl. Vasile Goldiș.

Poporul era adunat înaintea școlii confesionale, unde deputatul a fost primit cu mare en-

tusias și salutat cu căldură în numele alegătorilor prin dl. învățător Iosif Stanca. Indată după aceea deputatul și-a ținut darea de samă, vorbind poporului peste 1 oră despre situațiunea politică a țării și dând sfaturi poporului referitor la ținuta sa în viitor. Vorbirea deputatului a fost adesea întreruptă prin entuziaste aclamațiuni.

După darea de seamă deputatul și însoțitorii săi a luat masa în familia dlui învățător Iosif Stanca, iar după aceea a făcut vizită la preotul locului Petru Vessa și la judele comunal.

Din Roșia deputatul a plecat în comuna Corbești, unde poporul îl așteptase la mijlocul comunei. Cu toate că în comuna aceasta numai preotul și ovreiu din sat are vot, totuși deputatul s'a întreținut timp mai îndelungat cu sătenii luminându-i și dându-le sfaturi bune.

Din Corbești dl. V. Goldiș și-a luat drumul la Petriș, unde a sosit punctual la 4 ore d. a. cum era fixat în program. Aici tot poporul îl aștepta înaintea bisericii în frunte cu preoții Ioan Popovici și Iosif Cimponeriu. După ce a fost salutat din partea alegătorilor prin graiul preotului Ioan Popovici, deputatul și-a ținut darea de seamă în mijlocul unei mulțimi mari, adunându-se în giurul mesei, de pe care vorbiă deputatul, satul întreg cu femeii cu tot. Și aici deputatul a insistat mai ales asupra însemnătății votului universal și a îndemnat poporul, ca la alegerile comitatense să voteze numai cu lista naționalistă. După terminarea dării de samă i s'a votat deputatului încredere și i s'a adresat rugarea ca să continue și mai departe cu aceeași căldură, ca și până acum, lupta bărbătească pentru drepturile poporului.

Pretutindeni în vorbirile sale deputatul V. Goldiș a arătat poporului folosul cel mare al învățăturii, îndemnând pe părinți să-și deie copiii la școală, să se ferească de păcatul beției și să fie cruțători.

La sfârșit pretutindeni deputatul a împărțit cărți folositoare pentru popor.

După darea de samă în Petriș s'a ținut consfătuire cu fruntașii, făcându-se candidarea pentru reprezentanța comitatensă.

Cu trenul de seară deputatul V. Goldiș s'a întors la Arad. Raportor.

Din România.

Sesiunea Teatrului Național se va deshide Sâmbătă 29 Septembrie v. cu Răzvan și Vidra de B. P. Hașdeu.

Lupoanca de Bronz, oferită de Italia orașului București, cu prilejul expoziției jubilară, va fi așezată în Cișmigiu.

Din străinătate.

Confiscarea unui ziar antimilitarist. Sâmbătă seara s'au făcut percheziciuni, dar infructuoase prin gări, pentru a se confisca numărul apărut din ziarul antimilitarist »Vocea Poporului«, destinat recruților francezi.

Ziarul »Gaulois« spune că guvernul a decis să urmărească pe antimilitariști. Mai multe arestări au fost operate eri dimineață, între altele a lui Hervé dela »L'Éclair«.

In jurul înțelegerii puterilor. Mai toată presa bulgară comentează în mod favorabil nota Puterilor înțelese. »Nowvek«, organul Stambuliștilor, declară că nota trebuie să fie salutăată cu bucurie deoarece reprezintă un demers serios pentru depărtarea activității revoluționare a bandelor cari ar fi vexat, zice acest organ, pe populațiunea bulgară în Macedonia. Bulgaria va continua să se silească să susție în mod eficace acțiunea reformelor pe care o privește cu încredere și că se va sili să ajute demersurile Puterilor.

Un herveist german gonit din partidul socialist. Doctorul Robert Friedberg, fost con-

silier comunal în Berlin, fondatorul anarho-socialismului, a fost exclus din partidul socialist german. El eră un recunoscut adversar al parlamentarismului, al patriei și partizan al antimilitarismului.

Tribunalul arbitral, care a hotărît această excludere eră compus între alții și din d-nii Legien și Stadthagen, deputați în Reichstag și Charles Kautsky, cari au dec'arat că principiile anarho-socialismului sunt ale anarhismului. Insușindu-și aceste principii doctorul Friedberg s'a îndepărtat de cadrul social-democrațiilor.

Regretând că ia o astfel de hotărîre, ținându-se în seamă serviciile făcute de d. rul Friedberg proletarilor tribunalului a văzut necesitatea ca să declare că prin această profesie de credință doctorul Friedberg a încetat să fie socialist și numai poate fi considerat ca membru în acest partid.

După congresul dela Essen această importantă deciziune arată o semnificație încă mai caracteristică.

Se știe că doctorul Friedberg a tradus în nemțește cartea lui Hervé.

Dela Beiuș.

Studenti. — Beiușul cultural. — Orașul împopulat.

Beiușul numai instituțiunile noastre didactice l-au ridicat din șirul satelor simple, se poate asemăna cu Blajul; — dacă ascultătorii școlilor lipsesc în vacanță, orașul gol, e liniște de sihăstrie, dacă ei și-au epuizat vacanțele, pe străzi e circulație viuă, șgomotoasă, ce locuitorilor orașului dă un plus material.

De prezent Beiușul e focularul culturii române din Bihor.

Cu drag trebuie să te uiți la Beiuș, acest oaz cultural românesc care la maginea românismului formează o cetățuie foarte prețioasă pentru noi, pentru că în vremea de azi războaiele nu cu brațul, ci prin școale se vor purta, supremitatea culturală și nu forța brutală va hotărî soarta ginților, căci farmecul culturii e cel mai mare farmec, ce deșteaptă încă și pe cei mai delăsați și împetriți la inimă, îndreptând lesne către destinul lor.

Gimnazul își îndeplinește misiunea ca factor național în mod laudabil, în decurs de 80 de ani prin câte sbuciumări a trecut, dela înființarea lui un număr mare de oameni cu carte românească a dat națiunei.

Annual peste patru sute de tineri se cresc aici, acuma sunt înscriși în clasele superioare 189 de inși, în clasele inferioare 215 inși, ce e un lucru îmbucurător, pentru că trebuie să știm prețui instituțiunile noastre didactice, fiind exchis a ni-le spori numărul acestora.

Frumos sună tesa dreptului public și administrativ maghiar, că școale pot să-și înființeze privații, corporațiunile și statul dacă pot să adeverească cumcă mijloacele și cele trebuincioase prescrise în lege le au, și mai frumos sună tesa aceasta tradusă în limbi străine pentru străinătate, încât străinii trebuie să exclame, ce constituționalism, ce liberalism, însă în realitate totul e minciună.

Mai multe schimbări esențiale s'au făcut iestimp la gimnaziu: fostul director Ioan Butean a fost numit canonic, asemenea profesorul dr. Florian Stan, noul director e Vasile Dumbrava; s'a mai sporit corpul profesoral cu un profesor nou, dr. Petru

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — maeștru de monumente și pietre de cimitir. —

Fabricație proprie din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de marmant magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.
Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.
Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatak.

Hetco; cu durere trebuie să constatăm pierderea mare a institutului prin depărtarea eminentului profesor dr. Florian Stan, el e un profesor de model, sever dar drept, lucră cu o logică de fier, un caracter desăvârșit, a fost stimat de toți și admirat și de străini.

Când trec pe lângă școala civilă de fete simt o nespūsă bucurie, îmi palpită inima mai repede și dus pe gânduri mă gândesc la sufletul nobil, întemeietorul acestui altar național; ce importanță are, școala aceasta împreună cu internat, nu se poate prețui așa în treacăt, ce misiune națională îndeplinește ne explică împrejurarea, că aci o însușesc perfect și cu o rară precizie limba română fetițele dela marginea românismului, părăsind institutul devin mame române conștie de chemarea lor.

La școala civilă sunt puteri didactice de forță, conducere excelentă, mai ales la internat, exprimăm laudele și admirațiunea noastră; în școala civilă sunt înscrise 150 de eleve, în internat se adăpostesc 100 de interniste.

Lângă gimnaziu funcționează două internate de băieți: internatul »Pavelean« cu 150 de interniști și internatul diecezan gr. or. cu 100 de interniști, mai toți băieții dela ambele internate sunt stipendiați, în ambele internate se dă o creștere religioasă, în timp liber stă la dispoziția băieților o bibliotecă și jurnale, nu ca în internatul oradan leopoldin, de unde graiul românesc e exilat și slova românească nu-și află adăpost, aci s'a stricat sub egida lui Luran o generație întreagă, devenind rengați de rangul întâiu.

Bilanțul cultural e: In Beiuș 9 școli publice cu 50 puteri didactice și cu peste 700 de elevi și eleve.

In treacăt o ochire în spiritul instrucției publice din țara noastră!

— Durere instrucția publică e subordnată în patria noastră politice militante.

Dascăli, o voi apostoli fără de nume știm noi cum dați din greu jalnice cuvinte, sbuciumat în suflet de dureri înăbușite când de silă nu-l puteți dascăli românașul în graiul dulce al maicii sale, nevoit cum faceți pentru ochii de Argus al inspectorilor școlari.

Sfârșesc cu cuvintele predilectului meu Eminescu: Nu se ucid lesne națiunile, Domnii mei, și mai cu seamă cea română nu; iar voi studenți, frați mai mici, speranța neamului, ceice iarăși ați impopulat orașul nostru să nu uitați, că nu e mai frumos decât a fi român și creștin.

Engeniu Nyéki.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 7 Octomvrie. n. 1907.

— **Deținerea unui preot maghiar.** Cu Apponyi nu e de glumit. Dovadă sunt următoarele:

Bárdy Ernő, preotul lutheran din Mezőberény a fost deținut. Asta în urma intervenției procuraturii din Arad, care-l acuză cu agitare contra legii, ce ar fi săvârșit în adunarea preoților lutherani ținută mai zilele trecute în Arad, când a zis că legea lui Apponyi este o rușine pentru învățătorii confesionali și a propus să se ceară dietei schimbarea legii. Arestarea preotului a făcut mare senzație în părțile locului.

— **Emigrările.** Se vestește din New-York, că numărul emigranților din Ungaria în săptămâna trecută a fost mai mic. Au sosit din Ungaria în portul din New York optsutepatruzeci de persoane. Dintre aceștia 139 unguri, 339 slovaci, 140 croaiți, 97 germani și 70 români.

— **Masa comună din Arad,** s'a înființat după toate formele. Conducătorul mesei comune, care se va deschide la 1 Noemvrie este Botka István secretar financiar, pe care adunarea generală de Sâmbătă l-a ales de prezidentul acestei societăți.

— **»Rumänischen Lloyd«** din București, în numărul său dela 4 Oct. publică în loc de prim-articol articolul »Propaganda maghiară în România« apărut săptămâna trecută în »Tribuna«.

— **In loc de hoț și-a împușcat servitorul.** Mihai Ech, proprietar de vii în Lipova era ocupat în vie, când observă că mai mulți vagabonzi îi fură strugurii. Pentruca să-i sperie împușcă după ei în aer. Servitorul acestuia văzând pe hoții fugind se luă după ei, spre nenorocirea lui, căci stăpânul crezând că și el face parte din hoții îl împușcă. S'a pornit cercetare.

— **Camera de comerț din Viena** a invitat camera de comerț din București să ia parte la inaugurarea palatului ei, care se va face la Viena în ziua de 12 Octomvrie st. în prezența împăratului Franz Iosef.

Camera din București a delegat pe dl Sig. Prager, vice-președinte, spre a asista din partea ei la această solemnitate.

— **Un scandal unguresc în New-York.** In timpul unui concert dat de curând la New-York de cântăreața maghiară Laura Rethy, s'au petrecut — scrie »Newyork Herald« — scene scandaloase.

Când artista începu cântecul »Kossuth Lajos«, publicul, compus din maghiari, se ridică în picioare. Consulul general austro-ungar Otto von Hrennig O'Carrole, care asista la concert, într-o loge, nu se ridică. Din cauza aceasta, ungurii se înfuriază grozav și într-o clipă loja consulului general fu împresurată de o mulțime furioasă, care începu să arunce cu programe făcute mototul, strigând: »Trădător!« »Aruncați-l afară!«

Se iscă un zgorn mare, care nu se potoli decât după ce se stinseră toate lămpile, în urma căreia sala se goli încetul cu încetul.

— **Balonul militar englez.** Noul balon militar Nulli secundus, construit în Aldershot, a făcut deunăzi, timp de două ore, încercări de călătorie. Cu ocazia aceasta au fost probate diferitele înșirii făcute balonului.

Balonul era înzestrat cu două aripi de pânză, cari au fost desfășurate după ce i-s'a dat drumul în aer. In partea dinapoi avea o umbrelă de pânză, în forma unei cozi de pasere. Aparatele acestea sunt menite să împiedice săltarea și lunecarea balonului.

In partea dinainte au fost așezate două aeroplane, spre a ușura urcarea și coborârea balonului.

Balonul s'a urcat pe un vânt ușor cu o iușeală de 20 mile engleze pe oră și s'a întors cu aceeași iușeală la punctul de plecare unde, înainte de a se așeza la pământ, a mai făcut câteva evoluțiuni în aer.

Coborârea s'a făcut foarte bine; balonul s'a oprit numai la câteva palme dela pământ, după care pionerii l-au așezat iar la locul lui.

— **Adunarea de toamnă a fondurilor din Năsăud.** Conform dispoziției §-lui XXX din statute se convoacă adunarea generală a fondurilor centrale școlastice și de stipendie din districtul Năsăudului la ședința ce se va ține în Năsăud la 17 Octomvrie 1907 (Joi) la 9 ore înainte de amiază în aula gimnaziului superior fundacional.

Aviz. »Cursul de geografie« al dlui Vuia a obținut aprobarea ministerială sub Nr. 823 din 1907.

— **Școala agronomică din Bistrița** în anul trecut a fost cercetată de 17 elevi, cari au absolvat cu succes bun. Economia școlii de 62 și jum. jugăre în anul 1906 a avut venit brut de 6162 cor., venitul nett de jugăr 37 cor. 21 f. Elevii sunt provăzuți gratuit și capătă după o zi de muncă câte 1 cor. 45 fil.

— **Medic cercual în Rodna.** Vice-comitele a scris concurs pentru întregirea postului vacant de medic cercual în Rodna veche. Petițiile sunt a se înainta până în 20 Oct. a. c. adresate comitetului suprem.

— **Vase mai puternice decât »Dreadnought«.** Anglia a construit un chiurasat »Dreadnought« de 17.900 de tone engleze, apoi de curând a isprăvit pe »Belerothon« cu 18.500. De altă parte se va lucra la altul și mai mare de 19.300 de tone, care prin urmare va putea avea tunuri mai mari și mai grele (de calibru de 13.5 degete engleze, în loc de 12 cât au cele mai mari »Dreadnought«). La înputarea că Anglia vorbește de mărginirea înarmărilor, dar se înarmează mereu, ziarele răspund, că Anglia nu se poate lăsa mai pe jos de alte țări și că, de pildă, cele din urmă două chiurasate germane întrec pe »Dreadnought« cu câte 900 de tone engleze, deci pot avea tunuri cari să arunce bombe mai grele și mai departe de cât cele de pe vasul englez.

Tot așa cu cele din urmă chiurasate franceze și ale Statelor-Unite.

— **Incident de automobil.** Se scrie din Viena că în Linzerstrasse ieri înainte de prânz automobilul greu de transport al firmei Erders s'a izbit de un arbore, căruia și a rupt trunchiul în două și a zdrobit total pe o damă care mergea pe marginea trotuarului. Identitatea femeii nenorocite nu s'a putut constata încă, în haine purta inițialele A. B.

— **Părechea Toselli.** Se vestește din Florența: Familia Toselli a primit alaltăieri din Verona telegrama următoare:

Pentru Dumnezeu grijii de princesa Monica! Agenți sași sunt deja pe drum și prin Trentor și tunelul Sampion călătoresc la voi. Fiți precauți! Fiți fericiți!

Această telegramă a speriat grozav familia Toselli. Toselli s'a dus imediat la carabinieri și le-a cerut scut pe seama micii princese. După aceea a telegrafiat în Verona, ca să se convingă dacă telegrama de acolo e adevărată și să afle dacă n'au făcut numai o gumă cu el. Alaltăieri seara la orele nouă au intrat trei străini în vila Beatrice, cari au spus că voesc să vândă proprietăți familiei Toselli. Domnul și doamna Toselli nu erau acasă și servitorii le-a dat calea necunoscuților.

Din Drezda se vestește, că din partea curții saxoane s'a făcut apelată la forurile competente italiene pentru extradarea principesei Monica.

Din Milano se telegrafiază: Tatăl lui Toselli a spus către un redactor dela »Secolo«, că fiul lui se luptă cu mari încercări financiare. Tot »Secolo« scrie, că Toselli înaintea căsătoriei lui a avut relații cu o fată de burgez de frunte din Florența și căsătoria lui într'atâta a infuriat pe fata, încât s'a dus în Fiesole cu revolverul încercat, ca să se răzbune.

»Leipziger Neueste Nachrichten« scrie: Din cercurile dela curtea din Drezda se fac cunoscute următoarele: Bărbatul de încredere al regelui, ministrul de curte Metsch, primește cu grămada scrisori, prin cari se oferă mai mulți că le stă spre ajutor pentruca să ajungă în posesiunea principesei Monica — în schimbul unei recompense. Se înțelege de sine că ministrul nici nu răspunde la asemenea oferte de speculă. Curtea saxonă își va căuta drepturile lor la tribunalul italian și alți pași nu va face. Numai această procedură corespunde intențiilor regelui, care privește cu indiferență afacerea Montignoso, căci nu l'impoartă. Orice alte știri contrare acesteia e fără bază.

Din Berlin se telegrafiază: »Chemnitzer Allgemeine Zeitung« vestește, că Crigerne camerierul, a plecat la Nizza, ca s'o caute pe princesa Pia Monica; dacă îi va reuși s'o afle și o va putea lua cu sine, atunci o va duce la Drezda și educația ei o vor încrede-o baronei Reitzenstein.

— **Pacea în Cluj.** Sub acest titlu ni-se scrie: Mai alaltăieri am fost la Cluj. Preumblându-mă în ziua primă un cunoscut îmi atrage atențiunea când eram aproape de podul de lângă poștă: »Privește domnule, colo nainte merg 2 bărbați îmbrăcați în civil privind în toate părțile și din când în când către cel din mijloc. Mai napoi 2 servitori de oraș cam în aceeași distanță de cel din mijloc. Intre aceștia un servitor în uniformă și cu inscripție pe șapcă: »Economul«. Vezi cel din mijloc este petrecut de acești păzitori și este înarmat și el și merge acasă la prânz!«

»Da pentru ce este așa păzit«, întreb. »Pentru că vezi acolo în colțul străzii un tinăr stă cu mâna în buzunar. În mână ține o biciușcă și are de gând să-l îmblătească pe cel păzit de dedectivi și polițiști. — Dar pentru ce?« Pentru că tinărul a scris într'un ziar maghiar, că l-a corupt protopopul Dăianu să minți și dl acesta păzit de 5 inși l-a desmințit în altă foaie! Acest domn este Frâncu cel cu telegrama contra neamului.»

»Nu este pace celor necurați« — I-am zis cunoscutului cu psalmistul și m'am dus să prânzesc.

Seara îmi prezintă ospătiul ziarul »Ellenzék« și-mi atrage atențiunea asupra unei declarațiuni a lui Frâncu, publicată în locul cu taxă. Aici scrie că, dânsul va »împușca« pe orișicine va cuteza să s'apropie de dânsul. Eu unul m'am ferit a mă apropia. Am mers a doua zi la piață pe strada de după moară. Dar cu cine eră să dau față? — cu Frâncu — de nu mă reîntorceam iute. Adecă de frică și d-sa a fost aflat conzult a incunjură moara cași mine, care nu eram înarmat.

Așa se vede, că atunci când omului îi este îngreunată conștiința, nu se simte în siguranță nici înarmat, nici păzit cu pază bună. Sosesc în piață, mă întâlnesc cu 2 preoți. »Știi ce dle, îmi zice unul...« S'a schimbat Clujul cu totul. Protopopul nostru nu cutează a umbla p'afară numai încunjurat de 3—4 inși. »Uite la el cum merge încunjurat de un capel al său, de un tinăr avocat și de un servitor pe lângă statuia lui Matia«. Mă uit într'acolo și într'adevăr, că eră în societatea aceasta. »Ce-i cu d-voastră? Ce-i cu Clujul?« i-am întreat. »Nici noi nu știm, că ce-i«. »In primăvară puțin că nu ne am luat de cap noi preoții cu protopopul aici în »Panonia«. L-am cam spălat prin ziare ș'apoi i-am dat pace. De atunci îl încunjurăm cu toții. Nu-i deshidem ușa decât în afaceri oficioase. Acum și-a dat în cap cu un ziarist maghiar, ce umblă să-l bată cu biciul, căci l-a desmințit ca și pe noi; pentru aceea umblă tot cu 3—4 inși după sine«.

»Da aud, că a făcut școală nouă de fete?« La-să-, dle. A pățit, ca fata care s'a măritat fără să știe face o cioarbă de Doamne ajută. A avut carne, făină, ouă, lapte, brânză, verdețuri, cu un cuvânt tot ce să pofiește la pregătirea unei mâncări bune. Ea însă nepricupându-se a făcut o cioarbă de nici dânsa n'a putut o mânca. Și-a bolnăvit bărbatul, și el a trimis-o la muma-sa să învețe a fierbe, dacă i-a plăcut a se mărita. Dl protopop chiar așa a pățit, cu bani mulți a edificat o școală în ușa bisericeii. S'au supărat și bisericeanii toți de ea. A fost silit să cumpere o grădină de câțiva metri quadrati cu 20.000 cor. căci altcum nu eră iertat să deschidă școală. Acum toți poporeni sunt nemulțumiți. Murmură și înjură, de să și astupe omul urechile, să nu se întâlnească cu dânsii«.

Le-am zis: Oamenii aceștia nu pot recita psalmul lui David când se culcă: »Cu pacea împreună mă voi culca și voiu adormi« căci n'au pace. Durere, așa-i azi... »pacea Clujului!«

— Logodnă. Dl Septimiu Sever Popa, unul dintre distinsii absolvenți de teologie dela Blaj, de naștere din Bandul de Câmpie, s'a logodit cu dsoara Valeria Pop din Cergăul mare. Sincere felicitări.

— Rostand bolnav. Se vestește din Bayonne că academicianul Rostand a fost supus ieri la o operație de apendicită, operația a reușit. Starea bolnavului e satisfăcătoare.

— Chiar și neiuitorii de literatură citesc cu multă plăcere atrăgătoarele schițe ale prietinelui nostru Sandu Arginteanu, »Un dor neimplinit« apărute acum decurând în tipografia noastră. Broșura e foarte atrăgătoare și ca exterior, cuprinde 80 pagini, hârtie velină, tipar frumos, și costă numai 75 fileri. Comandele se fac la Administrația »Tribunei«.

— Din Caransebeș ni se scrie: »Caransebeșenii nu se pot văita că sunt lipsiți de evenimente surprinzătoare. Acolo unde muzica politică o dirigează un Burdia, nici nu poate fi altcum«.

Cel mai recent caz a fost izgonirea din oraș a tinărului redactor dela »Karansebeser Zeitung« Victor Bressnitz Sydakof, care îndemnat de-o laudabilă pornire să curățească atmosfera politică din orașul Caransebeș, a atacat și pe Burdia. Mai dintâi vedem că proprietarul tipografiei, un jidănaș fost corteș alui Burbia, silit prin forțe

magice, refuză tipărirea numitei foi, care prin atitudinea sa energică și neparțială și nu antinațională cum e perciunantul dela »Karansebeser Wochenblatt« și-a cucerit tocmai din cauza asta mulți prieteni printre români.

Astmod silit a sista apariția foii, căpitanul orașului, cunoscut că neîntrecut polițai, îndeosebi în serviciul de noapte, se folosește de acest prilej declarând ca Bressnitz neavând de prezent vr'o ocupațiune n'are să mai stea în Caransebeș.

Izgonit de-aici, Bressnitz se mută la Lugoj și înaintează apelația în contra ciudatei hotărârii a marelui polițai caransebeșan. Se pare însă că nu va avea noroc, deoarece se vestește că cei mari dela comitat intenționează a-l expulza din întreaga Țară Ungurească.

Aviz pentru membri congreșiei din Lugoj și pentru deputații noștri dietali!«

— Mire asasinat. Se telegrafiază din Drezda: În zilele trecute a fost deținută Berta Weiler, fiica primarului din Brand, pentru înșelătorie. Domnișoarea a mărturisit, că ea și-a asasinat mirele, pe inginerul Kretzler în Chenitz, în 14 Maiu. Kretzler în testament și-a lăsat toată averea miresei lui, d-rei Berta Weiler, care prin asasinarea lui a voit să ajungă mai curând la avere.

— Vapor scufundat. Vaporul nou italian »Principesa Iolanda«, s'a scufundat cu câteva zile înainte de aceasta când în portul din Genua l-au lansat pe apă. Lucrările de salvare din cauza mării agitate, au trebuit să le întrerupă, după părerea experților, vaporul asigurat pe șase milioane lire se poate considera de pierdut.

— Ministerul de războiu al Statelor Unite a hotărât să se construiască imediat un balon dirigiabil care să eclipseze pe acele ale Franței, Germaniei și Angliei, având o lungime de 190 picioare și o capacitate de 50 mii picioare cubice, 2 motoare de 120 cai putere și o iuteală de vreo 55 kilm. pe ceas.

Ministerul american ar avea toate secretele de construcțiune ale aeroplanelor militare europene și ar introduce în aerostatul său număroase perfecționări însemnate.

— O importantă invenție militară. După știri sosite din Mueheim an der Ruh, inginerii Weidmaun și Kamman au inventat o nouă armă pentru războiul pe mare, care face inutile torpilarele.

Experiențele făcute până acum au dat bune rezultate.

— Societatea engleză pentru răspândirea cunoștinței Bibliei a publicat de curând al 103 lea raport, din care rezultă că în 1906 s'au tipărit 843.052 biblii complete, 1.231.473 reproduceri de ale noului testamen și 3.352.044 diferite fragmente.

S'au vândut 2.200.000 biblii pe prețul de 42.000 lire sterlingi; restul de biblii de prisos s'a distribuit gratuit.

Actualmente societatea tipărește biblia și fragmente de ale acesteia în 409 limbă și dialecte diferite.

— Experiențele cu balonul Zeppelin. Se anunță din Friedrichshaven următoarele: Cu a cincea călătorie, reușită, cu balonul Zeppelin s'a terminat întâia serie a încercărilor făcute cu acest balon.

Experiențele dobândite vor fi utilizate îndată spre a se face unele îmbunătățiri în mecanismul cârmei.

Cele cinci înălțări au dat, în general, următoarele rezultate: Prin cârma dela coadă se menține foarte bine stabilitatea balonului. Cârmelatele laterale au fost îndestulătoare spre a conduce balonul în ori ce direcție. Ele au putut fi folosite cu mare succes și pe vânt tare. Spre a le face mai eficace va trebui să fie mărite puțin. De mare preț au fost cârmelatele de înălțare. Cu ajutorul acestora, balonul poate fi ridicat la orice înălțime, fără să se arunce balast. Durata cea mai mare de călătorie a fost de 8 jum. ore. Totuși, după părerea tuturor experților, balonul, cu provizia de benzină și de balast pe care o avea, eră în stare să stea de două ori atât de mult în aer.

În diferitele călătorii, iutea proprie a balonului a fost măsurată în chipul cel mai precis, prin diferite metode. S'a văzut că, cu amândoi motoarii, balonul poate face 50 de kilometri pe oră, iar cu un motor, 35 kilm.

Încercările lui Zeppelin au dovedit că azi există în realitate un balon care domină atmosfera.

— Nu mai e păr cărunt — »Regulatorul de păr« al lui Fr. Radda dă părului cărunt de pe cap și barbă culoarea naturală: blondă, brunetă, brunetă închis sau neagră. Este un preparat foarte sigur și nestrucios, care nu vopsește nici pielea, nici albiturile.

Folosirea acestui neasemănat preparat e nu se poate mai simplă: cu pieptenul mușcat în fluidul acesta nestrucios se va atinge zilnic ca și cu un oleu perii pe cap și aceasta se va continua până când părul va câștiga culoarea naturală. Acest »Regulator de păr« este a nu se confunda cu alta preparate pentru păr de felul acesta. E de 25 de ani în circulație. Nenumărate recunoștințe, dovedesc succesul splendid obținut. Prețul: 1 sticlă: 2 cor. O sticlă de probă: 1 cor. Se vinde la: Friedrich Radda, apotecar în Pâncsova. Magazin la: Iozef v. Török, în Budapesta. Király-utca.

Economie.

Recolta în România. După consiliul agricol, însemnând recolta mijlocie cu 100, recoltele din acest an sunt: la grâu 101, la orz 100, ovăz 105, cartofi 93, rădăcini 102, și la fân 108.

Bursa de mărfuri și cefecte din Budapesta.

Budapesta, 6 Oct. 1907.

INCHEEREA la 1 ORĂ :

Orâu pe Oct. (100 klg.)	23:06—23:08
Secară pe Oct.	19:62—19:64
Ovăs pe Oct.	15:66—15:68
Cucuruz pe Mai 1908	13.68—13:70

INCHEEREA la 4 ORE :

Grâu pe Octomb.	22:92—22:04
Secară pe Oct.	19:48—19:50
Ovăs pe Oct.	15:68—15:70
Cucuruz pe Mai 1908	13:64—13:66

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul :

Grâu	
De Tisa — — — —	22 K. 40—22 K. 80 fil.
Din comitatul Albei — — — —	22 » 50—22 » 90 »
De Pesta — — — —	22 » 50—22 » 90 »
Bănățenesc — — — —	22 » 30—22 » 70 »
De Bacica — — — —	22 » 40—22 » 80 »
Săcară — — — —	19 » 20—19 » 50 »
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 » 60—15 » 80 »
» de cvalitatea II — — — —	15 » 40—15 » 60 »
Ovăs » » I — — — —	» » » » » » »
» » » II — — — —	» » » » » » »
Cucuruz vechiu — — — —	» » » » » » »
» nou — — — —	13 » 40—13 » 60 »

Pentru copii când le cresc dinții,

Emulsiunea SCOTT e adevărată ușurare, căci le face poftă de mâncare, le dă putere și sănătate și dinții le cresc tari și albi. 10

Emulsiunea SCOTT

are gust așe de bun și dulce, încât copiii o iau cu plăcere și predilecție, liniștește nervii, prin ce le asigură atât copiilor, cât și părinților nopți liniștite.

Prețul unei sticle originale 2 cor. — — — — 50 fil. — — — —

Se află în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunei vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Poșta Redacției.

E. N. în B. Da, se află acea frasă, omisă la publicarea raportului.

Poșta Administrației.

Petru Zepa, Caransebeș. Am primit 12 cor. ca abonament până 1 Octomvrie 1907.

Dr. I. Ciordaș, Beiuș. Am primit 24 cor. ca abonament până la 1 Aprilie 1908.

Alexandru Ursu, Cernăuș. Am primit 8 cor. în abonamentul pe 1907. Mai aveți de plătit 5 cor.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor-proprietar George Niclin.

Anunț.

Se caută un morar la o moară cu apă, care să știe conduce eventual și motorul cu benzină — aplicat în timp de secetă. Venit lunar cel puțin 80 coroane, pe lângă cvartir și grâu de mâncat.

Brad, (Hunyad m.) la 7 Oct. 1907.

Feier Aron,
proprietar.

Un candidat de avocat

cu praxă bună,

afila aplicare în cancelaria avocatului

Dr. Joan Papp, Brád.

Doritorii să se adreseze direct.

Anunț de licitație.

Curatorul bisericii române greco-catolice din Fildul-de-mijloc (Középföld, Kolozsvár-megy, up. Bánffy-hunyad) anunță pe baza condițiilor aprobate de Preaveneratul Consistor arhidiecezan sub nr. 6235/907 pentru zidirea bisericii licitație minuendă, care se va ține în 16 Octomvrie st. n. 1907 la 10 ore a. m. în Fildul-de-mijloc în casa parohială.

Prețul de strigare e 54,129 cor. 23 fil.

Planul de zidire, preliminarul de spese și condițiile de licitație se pot vedea la oficiul parohial.

Se vor lua în considerație și oferte date în scris.

Pentru curatorat:

Ștefan Pop,
preot.

Ioan Antal,
curator primar.

Anunț.

Candidat de avocat

român cu praxă

afila aplicare imediat în cancelaria subscrisului.

Dr. Gavril Cosma,
avocat — Beiș.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ

1906.		1907.	
16 Sept.		7 Sept.	15 Sept.
ACTIV			
113076959	{ 80716959 Reserva metalică Aur . . . 89912251 }	127285356	127212251
654568	{ 32360000 " Trate Aur . . . 37300000 }	429577	402540
95023521	Argint și diverse monete	98676984	94478948
30576982	Portofoliu Român și Străin	38112941	38116516
11999924	{ *) Impr. contra ef. publice 15288450 }	11999924	11999924
14801390	" " " " în cont curent 22828066 }	15806084	15806084
2908324	Fonduri publice	3253121	3253121
5770128	Efectele fondului de rezervă	5901454	5901494
604286	" " " " amortisarea imob. și material	638729	638743
460063	Imobili	345394	439151
93895970	Mobilier și Mașini de Imprimerie	108254949	107682949
—	Cheltuieli de Administrație	—	—
5054180	Deposite libere	12267775	20210314
22414654	" " & provizoria	28180364	33365377
397240949	Compturi curinți	451152652	459507412
12000000	Compturi de valori	12000000	12000000
21373442	PASIV		
3222588	Capital	23051453	23051453
264313100	Fond de rezervă	3473646	3473646
1646498	Fondul amortisării imobilelor și material	301510640	310323030
789351	Bilete de Bancă în circulație	2077070	2077070
93895970	Profituri și perderi	784894	899264
—	Dobânzi și beneficii diverse	108254949	107682949
—	Deposite de retras	—	—
397240949	" " " & provizoria	—	—
—	Compturi curinți	451152652	459507412
—			

Seomptni 6%

*) Dobânda 6%

Preparațiuni de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás fürdő

noi aranjamente
expediază în afară de cartel o cantitate ori cât de mare
ACID-CARBONIC-LICHID
natural, chemic, din izvorul de acid-carbonic din băile Buziaș, pentru prepararea apei gazoasă (soda) pentru restauratori și alte scopuri industriale.

Nu se poate confunda cu acidul-carbonic artificial care e mai fără spor. ● Serviciu de încredere, conștiincios!
Ape minerale și medicale de Buziaș
in sticle de 1 și de 1/2 litre.
Au un efect neîntrecut pentru boale de inimă, rimich și beșică.
Apă de masă de prima calitate!
Lămuriri servește cu plăcere:
„Muschong-buziásfürdői szénsavmüvek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn”.
Adresa telegrafică: Muschong, Buziásfürdő. — Telef-interurb. 18.

FRÁTER és DÓMÖTÖR

cancelaria de arhitectură diplomată

ARAD, STRADA SALACZ GYULA NUMĂRUL 1.

Primește:

măsurarea, regularea, comasarea, parcelarea, orașelor, comunelor, și a domeniilor precum și tracirozarea, plănuierea și construcția terenurilor de pădure și industriale.

Specialiști:

în plănuierea și înființarea regulărei de ape și a apeductelor.

Ransburg M.

și Fiul

neguțatori de struguri
și cultivători de vin,

Arad, str. Zrinyi nr. 4a.

Iși recomandă

vinurile cele mai bune

Vin alb

de Măderat și Mocrea.

Vin roșu de Miniș

și alte

Vinuri de dessert,

în butoaie și sticle.

În sezonul fructelor, asemenea ca doftorie
pentru anemici recomandăm

vinul nostru vechi roșu de Miniș

care având conținut de »csersav« sunt de un
efect admirabil.

Cu espediare locală de casă recomandăm
minunatele noastre

vinuri de masă

în sticle de câte 1 litră, fără sticlă 70 fil.

Telefon 323.

Catalog de prețuri trimitem la dorință.

Cine are năsip sau petriș se schimbă
în „Bae de aur“

dacă se ocupă cu prepararea petrilor în
mod artificial.

Se pot prepara cu mici cheltuieli:

Cărămizi de părete din cement prepararea à 1000 de bucăți . . . 18 C.

Tigle de cement pentru acoperiș prepararea à 1000 bucăți . . . 40 C.

Plăci de cement prepararea à 1000 bucăți 50 C.

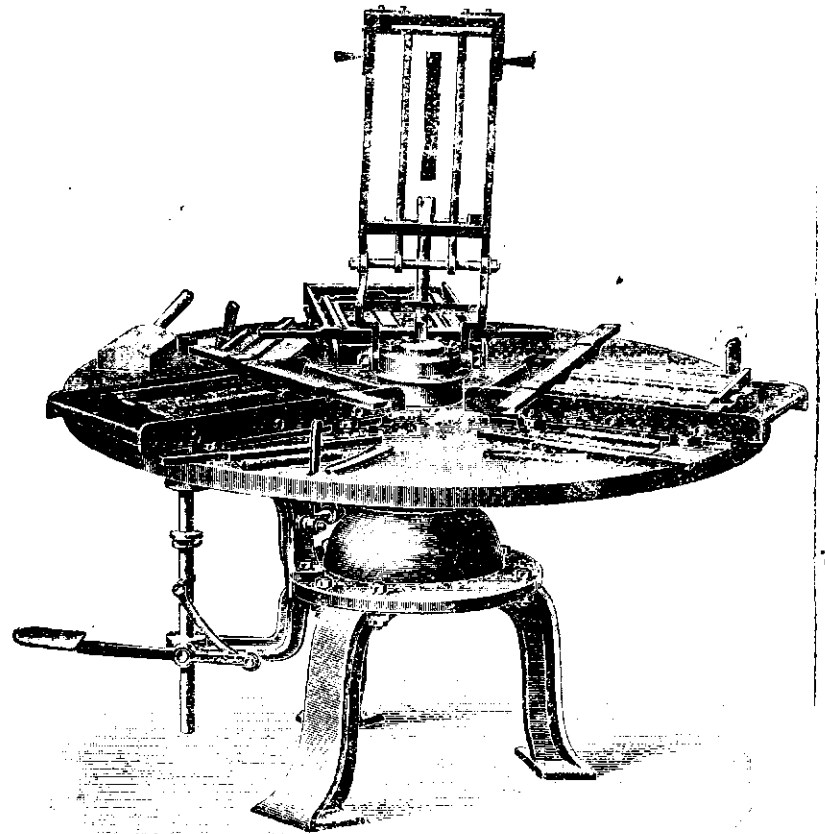
Burloane de cement pentru scocuri, inele de cement pentru fântâni ș.

Mașinăriile necesare pentru fabricarea celor de sus le livrează

ERNST TIETZE fabrică de mașinării liferite medailate în mai multe
rânduri și turnătorie de fer GUBEN N. L. Germania.

Reprezentat de către:

BÜSCHITZ MOR în KOMÁROM.

CATALOG ILLUSTRAT SI PROIECT DE BUGET gratis
trimite reprezentantului fabricii Büschitz Mor, Komárom,
câtă care trebuie adresele și scrisorile.

Fritz Berger

LUGOS

Liferează

parchete de toate soiurile

de

stejar și fag

și tot felul

de articole de lemnărie

precum

și lemne pentru ars

de diferite soiuri.